

Op 24 februari 2009 is J.J.M. Tempelman overleden. Jan was sinds 1996 lid van de sectie Hymenoptera. Hij was een enthousiast bijenhouder en heeft veel voor de imkerij gedaan. Zie een in memoriam op website www.ambrosiusgilde.nl/Memori%C3%A0m%20Jan%20Tempelman.doc. Voor een beeld van zijn strijd tegen zijn ziekte, zie zijn eigen website www.xs4all.nl/~jtemp/index3.html.

Excursie van de sectie op 23 april 1994. Een dijk rond een van de polders van de Brabantse Biesbosch. Rechts op de foto Jan Tempelman.
Foto: Pieter van Breugel.

Hendrik Harmannus Evenhuis (29.iii.1919-9.iv.2008)

Kees van Achterberg & Theo Peeters

Op 29 april 2008 overleed de entomoloog Henk Evenhuis op 89 jarige leeftijd in een rusthuis in zijn geliefde Roden. Hij werd op 29 maart 1919 te Groningen geboren als derde kind in het gezin van de leraar biologie Elle Wilte Evenhuis. Het gezin met uiteindelijk vier kinderen verbleef gedurende weekenden en de zomervakanties in een bescheiden zomerhuisje in Roden. Roden werd gekozen omdat daar de schoonvader woonde, een lokaal bekende schoolmeester, koster en natuurkenner. Grootvader Zondag heeft de interesse in de entomologie bij de jonge Henk opgewekt met zijn uitleg over o.a. de biologie van het doodsgravertje. Hij vergat daarbij niet de interesse in de biologie te stimuleren: hij loofde een halve cent uit voor iedere plant uit de buurt die ze

wisten te benoemen! Het was dan ook geen wonder dat Henk na de HBS biologie ging studeren aan de Rijksuniversiteit Groningen en zich specialiseerde in de entomologie. Tijdens de oorlog weigerde hij principieel met de Duitsers mee te werken en onderbrak zijn studie. Hij dook onder maar werd drie maanden voor de bevrijding gevangen genomen en opgesloten in het concentratiekamp Wilhelmshafen. Zijn interesse voor entomologie leed er niet onder; hij wist precies te vertellen welke soorten luizen er op de gevangenen voorkwamen! Na de oorlog kon hij zijn studie biologie afronden en begon zijn professionele loopbaan als toegepast entomoloog bij het IPO (Instituut voor Plantenziektenkundig Onderzoek te Wageningen).

In 1958 promoveerde hij op een degelijk proefschrift over de ecologie van de appelbloedluis (*Eriosoma*

lanigerum (Hausmann)) en zijn bekendste parasitoid (*Aphelinus mali* (Haldeman)). In het verlengde lag zijn werk aan de geïntegreerde bestrijding van plagen in appelboomgaarden en aardbeienteelt, alsook de vliegenbestrijding in veestallen. Veel parasitoiden (sluipwespen) moesten na het uitkweken benoemd worden wat verre van gemakkelijk was; ook de predatoren en de hyperparasitoiden werden daarbij niet vergeten. Na enige tijd kreeg hij daarbij assistentie van Henk Flug, die mede door zijn stimulering belangrijk werk verrichtte aan de Platygastriidae. Als er problemen met de nomenclatuur waren ging hij er op zijn kenmerkende rustige manier aan werken, wat resulteerde in fundamenteel onderzoek aan de Charipina (Cynipoidea-Figitidae). Een kosmopolitische en weinig onderzochte subfamilie met ongeveer 200 soorten van zeer kleine (1-2 mm) hyperparasitoiden. De larven leven in de larven van Braconidae-Aphidiinae en Aphelinidae in bladluizen (Aphididae). Hij begon met de studie van deze interessante insectengroep door het onderzoek aan bladluizen in de biocoenose van appelboomgaarden in het kader van de geïntegreerde plaagbestrijding. Eerst werd er een inventarisatie uitgevoerd van de diverse organismen in de appelboomgaard. Op appel komen vier soorten bladluizen algemeen voor: appelbloedluis (*Eriosoma lanigerum* (Haldeman)), appel-grasluis (*Rhopalosiphum insertum* (Walker)), roze appelluis (*Dysaphis plantaginea* (Passerini)) en groene appeltakluis (*Aphis pomi* DeGeer). De appelbloedluis is een geval apart en werd bewerkt in het proefschrift. De drie overige soorten hebben elk één soort Braconidae-Aphidiinae als belangrijkste parasitoid, die voor elk van de drie bladluissoorten verschillend is. Bovendien hebben ze een complex van hyperparasieten, minstens vier soorten parasitaire Hymenoptera uit de groepen Chalcidoidea, Megaspilidae en Charipinae. Met uitzondering van de laatste zijn deze hyperparasieten gemeenschappelijk voor alle drie bladluizen; ze zijn dus blijkbaar weinig gespecialiseerd. De drie soorten Charipinae zijn verschillend voor de drie bladluissoorten en lijken dus wel gespecialiseerd. Deze specialisatie intrigeerde hem maar bij nader onderzoek bleek de zaak wel iets gecompliceerder te zijn. Er bleek geen specialist voor de Charipinae te zijn om de soorten te laten determineren. Hij besloot zich toen zelf op deze groep toe te leggen. Het kwam er op neer om van diverse planten met bladluizen, ook andere dan appel, de geparasiteerde exemplaren te verzamelen. Deze 'mummies' zijn gemakkelijk van de levende, gezonde bladluizen te onderscheiden door hun afwijkende kleur en hun perkamentachtige huid. Ze werden zo mogelijk individueel in kleine glazen buisjes uitgekweekt. Een belangrijk onderdeel van het onderzoek bestond uit het opsporen van betere soortkenmerken en het bestuderen van typemateriaal uit de diverse musea. Hij was vooral geïnteresseerd in

de binding biotoop – voedselplant – bladluis – primaire parasiet – hyperparasiet. Om de verbindingen te leggen met de gastheren moest hij beginnen met het opruimen van de taxonomische chaos om tot de juiste namen te komen. Uiteindelijk bleek in veel gevallen zijn intuïtie terecht en was er sprake van specialisatie die door gebrek aan nauwkeurig onderzoek niet bekend was. Echter van één soort moest ook hij toegeven dat deze zeer polyfaag was en het blijkbaar zonder specialisatie afkon.

Henk was minder geïnteresseerd in het beschrijven van nieuwe soorten; hij beschreef slechts één soort uit zijn collectie (*Alloxysta ligustri* Evenhuis 1976). Zijn naam is verbonden met drie andere soorten: de Noord Amerikaanse *Dilyta rathanae* Menke & Evenhuis 1991, de Zuid Amerikaanse *Apocharips angelicae* Pujade-Villar & Evenhuis, 2002 en de herbenoemde *Phaenoglyphis duplocarpentieri* Evenhuis & Barbotin 1987. Tevens is in 2006 de soort *Phaenoglyphis evenhuisi* door Pujade-Villar & Paretas-Martínez naar hem genoemd. De auteurs schrijven 'This species is named after our late (toen al... ?) friend, colleague and the best Charipinae specialist in the XX century, and the only person who worked on this group in Europe for many years: Dr. Hendrik Hermannus Evenhuis.'

De beschrijving van de nieuwe soorten in de Charipinae wordt op dit moment door een nieuwe generatie van hymenopterologen ondernomen mede op basis van zijn collectie. Zijn collectie bevindt zich in het Nationaal Natuurhistorisch Museum (Naturalis) in Leiden. Het persoonlijk contact werd veel minder na zijn verhuizing naar Roden; het bijwonen van de vergaderingen van de Nederlandse Entomologische Vereniging werd hem te veel. We zullen hem blijven herinneren als een zeer aimabel mens die zeer minutieus werkte aan de vele taxonomische en biologische problemen van sluipwespen. Zijn ongeveer 1200 gekweekte exemplaren zullen nog lang belangrijk zijn voor het onderzoek aan de Nederlandse sluipwespen geassocieerd met bladluizen, evenals zijn fundamentele publicaties over de taxonomie van de Charipinae.

Bibliografie

H.H. Evenhuis

Theo Peeters

- Evenhuis, H.H., 1942. Twee parasitische platwormen van de snoek. - De Levende Natuur 46 (11): 205-206. [zie ook erratum in DLN 47 (3): 48.]
- Evenhuis, H.H., 1942. Sneeuwvlo. - De Levende Natuur 47 (3): 48.
- Evenhuis, H.H., 1943. Vangsten met de insectenzeef. - De Levende Natuur 48 (5): 60-62.
- Evenhuis, H.H., 1951. Het nut van een bespuiting met loodarsenaat na de bloei ter bestrijding van het fruitmotje (*Enarmonia = Carpocapsa pomonella* L.). - Meded. Dir. van de Tuinbouw 14: 265-268.
- Hazelhoff, E.H. & H.H. Evenhuis, 1952. Importance of the 'counter current principle' for the oxygen uptake in fishes. - Nature 169 [4289]: 77.
- Evenhuis, H.H., 1953. Bepaling van de tijdstippen waarop tegen het fruitmotje, *Enarmonia (Carpocapsa) pomonella* L., gespoten moet worden. - Tijdschrift over Planteziekten 59 (1): 9-22.
- Evenhuis, H.H., 1955. Over de cicadellidenfauna van de kers. - Tijdschrift over Planteziekten 61 (1): 56-59.
- Evenhuis, H.H., 1956. De appelbloedluis en haar parasiet na de strenge winter 1955/56. - Meded. Dir. van de Tuinbouw 19: 404-406.
- Evenhuis, H.H., 1958. Investigations on a leafhopper-borne clover virus. - Proceedings 3rd Conf. Potato Virus Diseases, Lisse-Wageningen 1957: 251-254.
- Evenhuis, H.H., 1958. Een oecologisch onderzoek over de appelbloedluis, *Eriosoma lanigerum* (Hausm.), en haar parasiet *Aphelinus mali* (Hald.) in Nederland. - Tijdschrift over Planteziekten 64 (1): 1-103. [Proefschrift]
- Evenhuis, H.H., 1958. Over de invloed van de winter op de parasitering van de appelbloedluis, *Eriosoma lanigerum*, door haar parasiet *Aphelinus mali*. - Tijdschrift over Planteziekten 64 (4): 328-332.
- Evenhuis, H.H., 1958. De vectoren van het bloemvergroeningsvirus van klaver. - Tijdschrift over Planteziekten 64 (4): 335-336.
- Fluiter, H.J. de, R.G. van Rossem & H.H. Evenhuis, 1958. Nederlandse namen van geleedpotige dieren schadelijk voor de voornaamste land- en tuinbouwgewassen. - NEN 3167, 42 p.
- Evenhuis, H.H., 1959. Effect van insecticiden op de bloedluisparasiet *Aphelinus mali*. - Meded. Dir. van de Tuinbouw 22: 306-311.
- Evenhuis, H.H., 1959. *Cnemonon vitripennis* (Meig.) als roofvijand van de appelbloedluis, *Eriosoma lanigerum* (Hausm.) (Dipt.; Hemipt.). - Entomologische Berichten 19 (12): 238-240.
- Evenhuis, H.H., D. Mulder & H.J. Pfaltzer, 1959. De overdracht van de rozetziekte, een virusziekte van de kers. - Tijdschrift over Planteziekten 65 (4): 122-127.
- Evenhuis, H.H., 1960. Observations and experiments of the enemies of aphids, that are harmful for apple growing in Nova Scotia, in relation to the modified spray program of Dr. A.D. Pickett: report of investigations during a stay at the research station, Canada Dept. of Agriculture, Kentville, Nova Scotia, Canada, from July 3rd to October 16th 1959. - Onderzoeksverslag nr. 7., 20 p.
- Evenhuis, H.H., 1961. Some notes on the Dipterous enemies of aphids harmful for apple growing in Nova Scotia. - Canad. Ent. 93: 1020-1021.
- Evenhuis, H.H. & D.J. de Jong, 1961. Oecologische waarnemingen over bladluizen van appel in 1960. - Meded. Dir. van de Tuinbouw 24: 285-290.
- Evenhuis, H.H., 1962. Methods to investigate the population dynamics of aphids and aphid parasites in orchards. - Entomophaga 7 (3): 215-220.
- Evenhuis, H.H., 1962. Betrachtungen über den Einfluss der Blutlauszehrwespe, *Aphelinus mali* (Hald.), auf den Massenwechsel ihres Wirtes, der Apfelblutlaus *Eriosoma lanigerum* (Hausm.), in den Niederlanden. - Zeitschrift für angewandte Entomologie 49: 402-407.
- Evenhuis, H.H., 1962. Biocoenotische onderzoeken omtrent insecten van appel (Voorlopige mededeling). - Entomologische Berichten 22 (12): 230.
- Evenhuis, H.H., 1963. De groene appeltakluis, *Aphis pomi* Geer, en haar parasietencomplex. - Mededelingen van de Landbouwhogeschool en de Opzoekingsstations van de staat te Gent 28 (3): 784-791.
- Evenhuis, H.H., 1964. The interrelations between apple aphids and their parasites and hyperparasites. - Entomophaga 9: 227-231.
- Evenhuis, H.H., 1965. Over het optreden van de appelbladmineerder *Stigmella malella* en haar parasiet *Cirrospilus vittatus* in 1964. - Entomologische Berichten 25 (7): 127-129.
- Evenhuis, H.H., 1965. Dr. Jac. P. Thijssse en de entomologie. Naar aanleiding van zijn honderdste geboortedag. - Entomologische Berichten 25 (8): 155-157.
- Evenhuis, H.H., 1965. On the identity of *Diplazon abdominalator* (Bridgman) (Hymenoptera, Ichneumonidae), a parasite of *Cnemonon vitripennis* (Meigen) (Diptera, Syrphidae). - Entomologische Berichten 25 (11): 215-218.
- Evenhuis, H.H., 1965. The economic significance of parasitic Cynipoidea associated with apple in the Netherlands. - Proceedings 12th International Congress of Entomology, London 8-16 July 1964: 359.
- Evenhuis, H.H., 1966. Host specificity in the parasites and hyperparasites of apple aphids. - Proc. Symp. Ecology of aphidophagous aphids, Liblice (near Prague), 1965: 39-40.
- Evenhuis, H.H., 1966. Syrphid predators of apple aphids and their parasites. - Proc. Symp. Ecology of aphidophagous aphids, Liblice (near Prague), 1965: 191-193.
- Evenhuis, H.H., 1968. The natural control of the apple-grass aphid, *Rhopalosiphum insertum*, with remarks on the control of apple aphids in the Netherlands in general. - Netherlands Journal of Plant Pathology 74 (4): 106-117.
- Evenhuis, H.H., 1968. Some ecological facts about two Dutch *Melanips* species (Hymenoptera, Cynipidae). - Entomologische Berichten 28 (9): 175-176.
- Eveleens, K.G. & H.H. Evenhuis, 1968. Investigations on the interaction between the apple leaf miner *Stigmella malella* and its parasite *Cirrospilus vittatus* in The Netherlands. - Netherlands Journal of Plant Pathology 74 (5): 140-145.

- Evenhuis, H.H., 1969. Two *Ascogaster* species (Hymenoptera, Braconidae), parasites of leafrollers (Lepidoptera, Tortricidae) in apple orchards, with different host selection. - *Entomologische Berichten* 29 (8): 159-160.
- Evenhuis, H.H., 1969. *Cirrospilus vittatus* (Hymenoptera, Chalcidoidea) an important but ill-adapted parasite of the apple leaf miner *Stigmella malella* (Lepidoptera, Stigmellidae). - *Mededelingen Rijksfaculteit Landbouwwetenschappen Gent* 34 (3): 690-695.
- Evenhuis, H.H., 1970. Boekbespreking. Nijveldt, W., Gall midges of economic importance. Volume viii, Miscellaneous. - *Entomologische Berichten* 30 (3): 57.
- Evenhuis, H.H., 1970. In Memoriam Dr. H.J. de Fluiter. - *Entomologische Berichten* 30 (4): 69-70.
- Evenhuis, H.H. & M. Soehardjan, 1970. Further investigations on the interrelations between the apple leaf miner *Stigmella malella* and its parasite *Cirrospilus vittatus* in The Netherlands. - *Netherlands Journal of Plant Pathology* 76 (1): 1-7.
- Evenhuis, H.H., 1971. Over een bladluis van appel en een merkwaardige parasiet. - *De Levende Natuur* 74: 244-248.
- Evenhuis, H.H., 1971. Studies on Cynipidae Alloxytinae. 1. The identity of *Alloxyta rubriceps* (Kieffer, 1902), with some general remarks on the subfamily. - *Entomologische Berichten* 31 (5): 93-100.
- Evenhuis, H.H., 1971. Evolutie van de gastheerkeuze bij parasitaire Hymenoptera uit het complex van de natuurlijke vijanden van bladluizen. - *Entomologische Berichten* 31 (12): 232-234.
- Evenhuis, H.H., 1971. An appraisal of the importance of three parasites of phytophagous apple insects in the Netherlands. - *Proceedings 13th International Congress of Entomology, Moscow 2-9 August 1968 (vol. 2)*: 147.
- Evenhuis, H.H., W. Nikolova & H.J. Vlug, 1971. Ein Vergleich zwischen *Achrysocharella chlorogaster* und *Cirrospilus vittatus* (Hymenoptera, Eulophidae) als Parasiten des Apfelblattminierers *Stigmella malella* (Lepidoptera, Stigmellidae) in den Niederlanden. - *Zeitschrift für angewandte Entomologie* 68 (1): 32-40.
- Evenhuis, H.H., 1972. Studies on Cynipidae Alloxytinae. 2. The identity of some species associated with aphids of economic importance. - *Entomologische Berichten* 32 (11): 210-217.
- Evenhuis, H.H. & H.J. Vlug, 1972. Morphologische Unterschiede zwischen den Mandibeln der am Apfel lebenden Raupen der Blattwicklerarten. - *Zeitschrift für angewandte Entomologie* 71 (2): 152-155.
- Evenhuis, H.H., 1973. Investigations on the rose tip-infesting sawfly *Ardis brunniventris* (Hymenoptera, Tenthredinidae). - *Mededelingen Fakulteit Landbouwwetenschappen Gent* 38: 1127-1131.
- Evenhuis, H.H., 1973. Studies on Cynipidae Alloxytinae. 3. The identity of *Phaenoglyphis ruficornis* (Forster, 1869) comb. nov. - *Entomologische Berichten* 33 (11): 218-219.
- Evenhuis, H.H., D.J. de Jong & H.J. Vlug, 1973. Die Puppen der in den Niederlanden am Apfel vorkommenden Blattwickler (Lepidoptera, Tortricidae). - *Zeitschrift für angewandte Entomologie* 73 (4): 351-365.
- Evenhuis, H.H. & H.J. Vlug, 1973. Over twee *Apanteles*-soorten (Hymenoptera, Braconidae) als parasieten van bladrollers (Lepidoptera, Tortricidae) van appel. - *Entomologische Berichten* 33 (5): 86-90.
- Evenhuis, H.H., 1974. Introduction sur les Hymenopteres parasites. - *Les organismes auxiliaires en verger de pommiers OILB/SROP, Brochure 3*: 187-190.
- Evenhuis, H.H., 1974. Studies on Cynipidae Alloxytinae. 4. *Alloxyta macrophadna* (Hartig, 1841) and *Alloxyta brassicae* (Ashmead, 1887). - *Entomologische Berichten* 34 (9): 165-168.
- Evenhuis, H.H., 1974. Les ennemies des tordeuses du pommier. - *Les organismes auxiliaires en verger de pommiers OILB/SROP, Brochure 3*: 29-30.
- Evenhuis, H.H., 1974. Les Hymenopteres parasites de tordeuses nuisibles aux vergers de pommiers aux Pays-Bas. - *Les organismes auxiliaires en verger de pommiers OILB/SROP, Brochure 3*: 53-59.
- Evenhuis, H.H., 1975. *Colpochypeus florus* (Hymenoptera, Eulophidae), an important potential parasite of *Adoxophyes orana* (Lepidoptera, Tortricidae) in apple orchards. - *Mededelingen Fakulteit Landbouwwetenschappen Rijksuniversiteit Gent* 39 (2): 769-775.
- Evenhuis, H.H. & H.J. Vlug, 1975. *Aulacus striatus*, parasiet van *Xiphydria camelus*. - *Entomologische Berichten* 35 (4): 58.
- Evenhuis, H.H., 1976. Studies on Cynipidae Alloxytinae. 5. *Alloxyta citripes* (Thomson) and *Alloxyta ligustri* n.sp., with remarks on host specificity in the subfamily. - *Entomologische Berichten* 36 (9): 140-144.
- Evenhuis, H.H., 1976. Boekbespreking. Stary, P., 1976. Aphid parasites (Hymenoptera, Aphidiidae) of the Mediterranean area. - *Entomologische Berichten* 36 (12): 192.
- Evenhuis, H.H., 1977. Book review. J.M. Franz und A. Krieg: *Biologische Schädlingsbekämpfung*. 2. Auflage. Pareys Studentexte 12. Verlag Paul Parey, Berlin und Hamburg, 1976, 14 + 25 Abb., 8 Tab., 222 S. - *Entomologia Experimentalis et Applicata* 21 (3): 300.
- Evenhuis, H.H., 1977. Book review. D.J. Greathead (ed.). A review of biological control in Western and Southern Europe. Commonwealth Agricultural Bureaux, England. Commonwealth Institute of Biological Control. Technical Communication no. 7, 1976, 182 pp. - *Entomologia Experimentalis et Applicata* 22 (3): 304.
- Evenhuis, H.H. & F. Barbotin, 1977. Studies on Cynipidae Alloxytinae. 6. *Phaenoglyphis villosa* (Hartig) and *Alloxyta arcuata* (Kieffer). - *Entomologische Berichten* 37 (12): 184-190.
- Evenhuis, H.H., 1978. Over de bestrijding van de gegroefde lapsnuitkever, *Otiorrhynchus sulcatus*. - *Gewasbescherming* 9 (2): 27-32.
- Evenhuis, H.H., 1978. Bionomics and control of the black vine weevil (*Otiorrhynchus sulcatus*, Coleoptera, Curculionidae) in arboriculture, greenhouses and strawberry fields chemical control with oxamyl and carbofuran insecticides, in the Netherlands. - *Mededelingen Fakulteit Landbouwwetenschappen Rijksuniversiteit Gent* 43 (2): 607-611.
- Evenhuis, H.H., 1978. *Didea intermedia* (Dipt., Syrphidae) als predator van *Schizolachnus pineti* (Hemipt., Aphididae) en over prooispecialisatie van andere bladuisvretende zweefvliegjarven. - *Entomologische Berichten* 38 (9): 129-131.
- Evenhuis, H.H., 1978. Studies on Cynipidae Alloxytinae. 7. Remarks on Cameron's species and a discussion of

- Phaenoglyphis* species with incomplete parapsidal furrows. - Entomologische Berichten 38 (11): 169-175.
- Evenhuis, H.H., 1979. Over de kamervlieg en enkele andere voor de mens en vee lastige vliegen. - *Natura* 76 (7): 177-182.
- Evenhuis, H.H., 1979. Vliegen uit mest van nertsen (Diptera). - Entomologische Berichten 39 (8): 124-26.
- Evenhuis, H.H., 1979. Vliegen op vee en enkele van hun bestrijdingsmogelijkheden. - *Bedrijfsontwikkeling* 10: 593-595.
- Evenhuis, H.H., 1979. Boekbespreking. Sluipwespen in relatie tot hun gastheren, Klomp, H. en J.T. Wiebes (redactie). - Entomologische Berichten 39 (12): 191.
- Evenhuis, H.H., 1980. Het voorkomen van *Hydrotaea irritans* (Fallen) in Nederland en haar rol als overbrenger van zomerwrang (zomermastitis) bij runderen (Dipt., Muscidae). - Entomologische Berichten 40 (9): 133-135.
- Evenhuis, H.H., 1980. Boekbespreking. Sary, P., 1979. Aphid parasites (Hymenoptera, Aphididae) of the Central Asian area. - Entomologische Berichten 40 (12): 183.
- Evenhuis, H.H., 1980. Relation between insect pests of apple, and their parasites and predators: 33-36. In: A.K. Minks & P. Gruys (eds.), *Integrated control of insect pests in the Netherlands*. - Pudoc, Wageningen, 304 p.
- Evenhuis, H.H., 1980. Biologische en geïntegreerde bestrijding. - *Wetenschappelijke Mededeling KNNV* nr. 140: 1-42. [tweede druk in 1983]
- Quinlan, J. & H.H. Evenhuis, 1980. Status of the subfamily names Charipinae and Alloxytinae (Hymenoptera: Cynipidae). - *Systematic Entomology* 5 (4): 427-430.
- Evenhuis, H.H., 1981. Book review. Patocka, J., 1980. Die Raupen und Puppen der Eichenschmetterlinge. Monographien zur angewandten Entomologie. Beihefte zur Zeitschrift für angewandte Entomologie, Heft 23, 188 pp., 48 plates with 957 figs., over 600 refs. Paul Parey, Hamburg and Berlin. - *Entomologia Experimentalis et Applicata* 30 (2): 204.
- Evenhuis, H.H., 1982. Control of the black vine weevil *Otiorrhynchus sulcatus* (Coleoptera, Curculionidae). - *Mededelingen Faculteit Landbouwwetenschappen Rijksuniversiteit Gent* 47: 675-678.
- Evenhuis, H.H., 1982. A study of Hartig's *Xystus* species with type designations and new synonyms (Hymenoptera: Cynipidae Alloxytinae and Charpinae). - *Spixiana* 5 (1): 19-29.
- Evenhuis, H.H., 1983. Role of carabids in the natural control of the black vine weevil, *Otiorrhynchus sulcatus*. - *Mitteilungen der Deutschen Gesellschaft für allgemeine und angewandte Entomologie* 4 (1-3): 83-85.
- Evenhuis, H.H. & H.J. Vlug, 1983. The hymenopterous parasites of leaf-feeding apple tortricids (Lepidoptera, Tortricidae) in The Netherlands. - *Tijdschrift voor Entomologie* 126 (6): 109-135.
- Evenhuis, H.H., 1984. Book review. Hoffman, G.M. & H. Schmutterer: *Parasitäre Krankheiten und Schädlinge an landwirtschaftlichen Kulturpflanzen*. 488 pp., 241 figs + 28 colour plates. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart, 1983. - *Entomologia Experimentalis et Applicata* 36 (1): 96.
- Evenhuis, H.H. & I.G. Kiriak, 1985. Studies on Alloxytidae (Hymenoptera, Cynipoidea). 8. *Cynips minuta* Zetterstedt and *Xystus minutus* Hartig. - Entomologische Berichten 45 (2): 16-20.
- Commissie voor Nederlandse namen van geleedpotige dieren van de Nederlandse Planteziektenkundige Vereniging en de Nederlandse Entomologische Vereniging, 1987. Nederlandse namen van de belangrijkste insecten en mijten schadelijk op land- en tuinbouwgewassen. - *Gewasbescherming* 18 Supplement nr. 2: 1-40.
- Evenhuis, H.H. & F. Barbotin, 1987. Types de espèces d'Alloxytidae (Hymenoptera, Cynipoidea) de la collection Carpentier, décrits par J.J. Kieffer, avec synonymes nouveaux et un nomen novum. - *Bulletin et Annales de la Société royale belge d'Entomologie* 123 (7-9): 211-224.
- Geest, L.P.S. van der & H.H. Evenhuis, 1991. Identification of immature stages: 49-50. In: L.P.S. van der Geest & H.H. Evenhuis (eds.), *Tortricid pests: their biology, natural enemies and control*. - *World Crop Pests* vol. 5, Elsevier Amsterdam, xviii + 808 p.
- Geest, L.P.S. van der & H.H. Evenhuis (eds.), 1991. *Tortricid pests: their biology, natural enemies and control*. - *World Crop Pests* vol. 5, xviii + 808 p.
- Menke, A.S. & H.H. Evenhuis, 1991. North American Charipidae: key to genera, nomenclature, species checklists, and a new species of *Dilyta* Förster (Hymenoptera: Cynipoidea). - *Proceedings of the Entomological Society of Washington* 93 (1): 136-158.
- Evenhuis, H.H., 1992. *Epipsocus lucifugus* (Insecta, Psocoptera) in Nederland. - *Natura* 89 (1) [993]: 5.
- Evenhuis, H.H. & M. Söderlund, 1996. Charipidae: 128-129. In: J.W.A. van Zuijlen et al., *Brand-stof. Een inventarisatie van de entomofauna van het natuurreserveaat 'De Brand' in 1990*. - Tilburg, Insectenwerkgroep KNNV-afdeling Tilburg, 228 p.
- Pujade-Villar, J., N. Diaz, H.H. Evenhuis & P. Ros-Farre, 2002. South American Charipinae: review and description of two new species (Hymenoptera: Cynipoidea: Figitidae). - *Annals of the Entomological Society of America* 95 (5): 541-546.